Guia docent
240041 - 240041 - Economia i Empresa

Última modificació: 15/09/2023

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona
Unitat que imparteix: 732 - OE - Departament d'Organització d'Empreses.

Titulació: GRAU EN ENGINYERIA EN TECNOLOGIES INDUSTRIALS (Pla 2010). (Assignatura obligatòria).
GRAU EN ENGINYERIA D'AUTOMOCIÓ (Pla 2017). (Assignatura optativa).

Curs: 2023 **Crèdits ECTS:** 6.0 **Idiomes:** Català, Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: LUCAS PHILIPPE VAN WUNNIK

Altres: Primer quadrimestre 2023-2024:
EDUARD BUSCA HERNANDEZ - Grup: 30
EDUARDO CHARLES ORMO - Grup: 40
RAQUEL PERALES MUÑOZ - Grup: 10
RAMON SALVADOR VALLES - Grup: 40
LUCAS PHILIPPE VAN WUNNIK - Grup: 20

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:
1. Coneixement adequat del concepte d'empresa, marc institucional i jurídic de l'empresa. Organització i gestió d'empreses.

Transversals:
2. EMPRENEDORIA I INNOVACIÓ: Conèixer i comprendre l'organització d'una empresa i les ciències que regeixen la seva activitat; capacitat per comprendre les regles laborals i les relacions entre la planificació, les estratègies industrials i comercials, la qualitat i el benefici.
3. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

METODOLOGIES DOCENTS

1. Docència presencial (60h)

· A cada lliçó de l'assignatura, es presenta una eina econòmica (concepte, model) i s'analitzen amb aquesta fets de l'actualitat o dades estadístiques (aplicacions). D'aquesta manera, es pretén que l'estudiant pugui percebre la utilitat d'aquesta eina, entendre-la millor i interpretar la realitat i actualitat econòmica amb l'ajuda d'aquesta.

· Cada una de les lliçons comprèn doncs:
(i) Una exposició teòrica per part del professor.
(ii) Una part d'exercicis i problemes.
(iii) Una part d'aplicació de la teoria: comentari/anàlisis de l'actualitat econòmica o de dades econòmiques (classe expositiva amb la participació dels alumnes).

2. Activitat no presencial de l'estudiant (90h)
· Participar en un debat sobre un tema econòmic.
· Elaborar treball comú.
· Estudi de continguts relacionats amb el que s'ha vist a les classes (estudiar exàmens, fer problemes i exercicis, realitzar lectures complementàries, etc.).

OBJECTIUS D'APRENENTATGE DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu central de l'assignatura és proveir a l'estudiant d'eines bàsiques d'anàlisis econòmic per poder comprendre les possibles influències de l'entorn econòmic sobre l'empresa. Aquest coneixement és important pel futur enginyer com a empleat, com a empresari i també com a ciutadà.

Es pretén que a l'acabar l'assignatura, l'estudiant:

Objectiu 1: Sigui capaç de descriure els diferents tipus d'empreses que existeixen i les seves formes de finançament.
Objectiu 2: Posseeixi un vocabulari bàsic de comptabilitat (balanç de situació, compte de pèrdues i guanys, actiu, passiu, patrimoni net, beneficis, amortitzacions, etc.).
Objectiu 3: Posseeixi un vocabulari bàsic de l'economia (cost d'oportunitat, oferta i demanda, elasticitat-preu de la demanda, dèficit públic, deute públic, PIB, creixement econòmic, PIB potencial, output gap, inflació, IPC, atur, NAIRU, productivitat, etc.).
Objectiu 4: Resolgui problemes i exercicis bàsics d'economia i comptabilitat (oferta i demanda, oferta agregada i demanda agregada, balanç de situació, PIB, etc.).
Objectiu 5: Sigui capaç d'analitzar i interpretar esdeveniments econòmics i propostes de política econòmica amb les eines econòmiques proporcionades.
Objectiu 6: Identifiqui les variables d'entorn que poden influir a l'empresa.
Objectiu 7: Sàpiga on trobar i com utilitzar la informació econòmica (premsa no especialitzada, INE, Informe del Desenvolupament Humà, OCDE, EUROSTAT, Banc Mundial, FMI, etc.).
Objectiu 8: Tingui la capacitat d'escriure i argumentar amb major criteri sobre temes econòmics.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00
Hores grup gran	60,0	40.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

1. Primers models econòmics: la frontera de possibilitats de producció i l'avantatge comparatiu

Descripció:
- Concepte d'escassetat i les seves implicacions (necessitat d'escollir i cost d'oportunitat)
- Eina per il·lustrar l'escassetat i l'eficiència : la frontera de possibilitats de producció
- Il·lustrar amb la frontera de possibilitats de producció un cas molt senzill on es demostren els avantatges de l'especialització i el intercanvi (principi de l'avantatge comparatiu)

Objectius específics:
3, 4, 5

Competències relacionades:
CE6. Coneixement adequat del concepte d'empresa, marc institucional i jurídic de l'empresa. Organització i gestió d'empreses.
02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

Dedicació: 15h
Grup gran/Teoria: 6h
Aprenentatge autònom: 9h

2. Oferta i demanda

Descripció:
- Concepte de mecanisme de mercat
- Concepte de competència perfecta
- Eina per il·lustrar el concepte de mecanisme de mercat: les corbes d'oferta i demanda
- Il·lustració, amb el gràfic de l'oferta i la demanda, de la introducció d'un preu màxim o mínim en un mercat competitiu.
- Concepte d'elasticitat-preu de la demanda
- Altres elasticitats de la demanda i elasticitat-preu de l'ofereix
- Relació entre l'elasticitat-preu de la demanda i els ingressos totals dels productors
- Relació entre les elasticitats-preu de respectivament la demanda i l'oferta i la incidència dels impostos

Objectius específics:
3, 4, 5

Competències relacionades:
CE6. Coneixement adequat del concepte d'empresa, marc institucional i jurídic de l'empresa. Organització i gestió d'empreses.
01 EIN. EMPRENEDORIA I INNOVACIÓ: Conèixer i comprendre l'organització d'una empresa i les ciències que regeixen la seva activitat; capacitat per comprendre les regles laborals i les relacions entre la planificació, les estratègies industrials i comercials, la qualitat i el benefici.

Dedicació: 20h
Grup gran/Teoria: 8h
Aprenentatge autònom: 12h

3. Virtuts i limitacions dels mercats

Descripció:
- Les tres funcions del preu en una economia de mercat (informar, incentivar i racionar)
- Concepte de la mà invisible
- Fallides microeconòmiques del mercat (competència imperfecta, externalitats, bens públics, recursos comuns)
- Les 4 estructures de mercat: competència perfecta, monopoli, oligopoli, competència monopolistica

Objectius específics:
3, 4, 5, 6

Competències relacionades:
CE6. Coneixement adequat del concepte d'empresa, marc institucional i jurídic de l'empresa. Organització i gestió d'empreses.
01 EIN. EMPRENEDORIA I INNOVACIÓ: Conèixer i comprendre l'organització d'una empresa i les ciències que regeixen la seva activitat; capacitat per comprendre les regles laborals i les relacions entre la planificació, les estratègies industrials i comercials, la qualitat i el benefici.
02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

Dedicació: 15h
Grup gran/Teoria: 6h
Aprenentatge autònom: 9h

4. L'empresa: concepte i classes d'empresa

Descripció:
- Naturalesa de l'empresa
- Tipus i formes jurídiques de l'empresa
- Formes de finançament de l'empresa
- Àrees de l'empresa
- Comptes anuals (fonaments)

Objectius específics:
1, 2, 4

Competències relacionades:
CE6. Coneixement adequat del concepte d'empresa, marc institucional i jurídic de l'empresa. Organització i gestió d'empreses.
02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

Dedicació: 20h
Grup gran/Teoria: 8h
Aprenentatge autònom: 12h

5. Els pressupostos de l'Estat

Descripció:
- Adquirir coneixement del vocabulari referent a l'àmbit fiscal (el que és i com es calcula).
- Classificació dels impostos (impostos directes vs. impostos indirectes; impostos progressius, proporcionals i regressius)
- Saldo pressupostari (dèficit públic, superàvit públic)
- Deute públic

Objectius específics:
3, 4, 5, 6, 7, 8

Dedicació: 10h
Grup gran/Teoria: 4h
Aprenentatge autònom: 6h

6. Indicadors macroeconòmics I: PIB

Descripció:
- Adquirir coneixement del vocabulari referent als agregats macroeconòmics I: el PIB i les seves utilitzacions (el que és i com es calcula)
- Dues maneres de calcular el PIB
- El PIB i els seus components
- Flux circular de la renda
- Renda disponible
- PIB real vs. PIB nominal
- Creixement econòmic
- Deflactor del PIB
- És el PIB per càpita un bon indicador del benestar de la població?

Objectius específics:
3, 4, 5, 6, 7, 8

Dedicació: 15h
Grup gran/Teoria: 6h
Aprenentatge autònom: 9h

7. Indicadors macroeconòmics II: Taxa d'atur i taxa d'inflació (amb l'IPC)

Descripció:
- Adquirir coneixement del vocabulari referent als agregats macroeconòmics II: la taxa d'atur i la taxa d'inflació (amb l'IPC) (el que és i com es calcula)
- Taxa d'atur
- Taxa d'activitat
- IPC
- Taxa d'inflació (amb l'IPC)
- Inflació subjacent

Objectius específics:
3, 4, 6, 7, 8

Dedicació: 5h
Grup gran/Teoria: 2h
Aprenentatge autònom: 3h

8. L'oferta agregada i la demanda agregada

Descripció:
- Dos costats del conjunt de l'economia (oferta agregada i demanda agregada) i dos horitzons temporals (curt termini i llarg termini)
- Dos escoles: clàssics vs. keynesians
- Conceptes de PIB potencial, output gap, NAIRU, atur cíclic i atur estructural.
- Corba de demanda agregada
- Corba d'oferta agregada a curt termini
- Corba de oferta agregada a llarg termini
- Estudiar els determinants de l'oferta agregada en el llarg termini (el que determina la capacitat de producció d'un país)
- Determinants de la productivitat
- Paper de l'emprenedoria i la innovació
- La política fiscal o com el govern pot influir en la demanda agregada amb els instruments fiscals (impostos i despeses)
- Política fiscal discrecional i els seus desavantatges
- Estabilitzadors automàtics
- Saldo pressupostari cíclic i estructural

Objectius específics:
3, 4, 5, 6, 8

Dedicació: 20h
Grup gran/Teoria: 8h
Aprenentatge autònom: 12h

9. Diner i bancs comercials

Descripció:
- Definició de diner i dels agregats monetaris (M0, M1, M2)
- La creació de diner pel banc comercial (multiplicador bancari i multiplicador monetari)

Objectius específics:
3, 4, 5, 6, 8

Dedicació: 10h
Grup gran/Teoria: 4h
Aprenentatge autònom: 6h

10. Banc Central i política monetària

Descripció:
- Com el Banc Central pot influir en la quantitat de diners en circulació en l'economia i així en la demanda agregada
- Els instruments de política monetària del banc central
- El mecanisme de transmissió monetària (com un canvi en la quantitat de diners afecta la demanda agregada)

Objectius específics:
3, 4, 5, 6, 8

Dedicació: 10h
Grup gran/Teoria: 4h
Aprenentatge autònom: 6h

11. L'entorn de l'empresa: entorn general i entorn específic

Descripció:
- Distingir les dues dimensions de l'entorn de l'empresa: general (polític-legal, econòmic, social, tecnològic) i específic
- Anàlisi PEST (fonaments)
- Anàlisis de les 5 forces de Porter (fonaments)
- Aplicació a casos d'empresa

Objectius específics:
6

Dedicació: 10h
Grup gran/Teoria: 4h
Aprenentatge autònom: 6h

ACTIVITATS

ACTIVITATS DE TREBALL PRESENCIAL

1. CLASSE MAGISTRAL (TEORIA, PROBLEMES I APLICACIONS)

Descripció:
Exposició de continguts (teoria i aplicacions de la teoria a l'actualitat econòmica) per part d'un professor. Resolució d'exercicis i problemes per part del professor amb la col·laboració dels alumnes.

Objectius específics:
1, 2, 3, 4, 5, 6

Material:
- Capítols del llibre d'economia utilitzats (veure bibliografia bàsica).
- Fitxes explicatives de les diferents eines econòmiques a la guia de treball (disponible a la copisteria o a l'Atenea).
- Aplicacions a la guia de treball (disponible a la copisteria o a l'Atenea).
- Diapositives utilitzades pel professor (disponibles a l'Atenea).
- Lectures de recolzament (articles de premsa...) (disponibles a l'Atenea).
- Fotocòpies (disponibles a l'Atenea).
- Preguntes curtes, problemes i exercicis de la guia de treball (disponible a la copisteria o a l'Atenea).

Dedicació: 60h
Grup gran/Teoria: 60h

2. ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

Descripció:
Conjunt de proves escrites (prova parcial i prova final) que ha de realitzar l'estudiant (teoria, conceptes, exercicis, comentaris de text).

Objectius específics:
1, 2, 3, 4, 5, 6, 8

Material:
S'avisarà a l'estudiant quina part de cada prova es podrà realitzar amb material de suport d'ús individual (calculadora, llibre, guia de treball, apunts, etc.) i quina part sense material de suport.

Lliurament:
Examen escrit resolt.

Dedicació: 4h
Grup gran/Teoria: 4h

ACTIVITATS DE TREBALL AUTÒNOM

1. TREBALLS PRÀCTICS

Descripció:
Participació en un debat sobre un tema econòmic i treball pràctic a lliurar.

Objectius específics:
7, 8

Material:
- Enunciat del tema econòmic a estudiar.
- Text(s) a criticar.
- Links a dades econòmiques (INE, Informe del desenvolupament humà, OCDE, EUROSTAT, Banc Mundial, FMI, etc.).
- Anotacions, guia de treball, llibre de la bibliografia bàsica.

Lliurament:
- Intervencions individuals en el debat.
- Treball lliurat.

Dedicació: 30h
Aprenentatge autònom: 30h

2. PREPARACIÓ DE LES PROVES ESCRITES

Descripció:
Estudi de continguts relacionats amb les classes.

Objectius específics:
1, 2, 3, 4, 5, 6, 8

Material:
- Capítols del llibre d'economia utilitzats (veure bibliografia bàsica).
- Fitxes explicatives de les diferents eines econòmiques en la guia de treball (disponible en la copisteria o en l'Atenea).
- Problemes i exercicis resolts i aplicacions en la guia de treball (disponible en la copisteria o en l'Atenea).
- Exàmens de quadrimestres anteriors resolts (disponibles en l'Atenea).
- Fotocòpies (disponibles en l'Atenea).
- Diapositives utilitzades pel professor (disponibles en l'Atenea).
- Lectures de suport (articles de premsa?) (disponibles en l'Atenea).

Dedicació: 60h
Aprenentatge autònom: 60h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'avaluació de l'estudiant es farà en base a la seva evolució al llarg del curs i tindrà en compte les notes obtingudes a:

- la prova parcial alliberadora (40%), una part serà teòrica i l'altra pràctica (problemes, exercicis, comentari de text…)
- l'examen final (part final (45%) i/o recuperació del parcial (40%)). Cadascuna d'aquestes proves tindrà també una part teòrica i una part pràctica.
- les pràctiques (15%), obtinguda mitjançant la realització i el lliurament, a les dates previstes, de les tasques que proposa el professor.

Es pretén que amb la prova parcial (40%), l'estudiant pugui alliberar una part del temari de l'assignatura (veure normes de realització de les proves).

L'examen final constarà doncs de dues parts: una part de recuperació de l'examen parcial (40%) i una altra part de la resta del temari no avaluat (45%).

La qualificació serà, d'acord amb el que s'ha descrit, una de les dues següents:

Per a l'estudiant que no fa la recuperació del parcial al gener/juny:
Nfinal 1= 0,40 Npp + 0,45 Nef + 0,15 Npràct

Per a l'estudiant que fa la recuperació del parcial al gener/juny:
Nfinal 2= (0,40 + 0,45) Nef + 0,15 Npràct

Nfinal: Nota final
Nef: Nota examen final
Npp: Nota prova parcial
Npràct: Nota pràctiques

Reavaluació

La reavaluació de l'estudiant es realitzarà el mes de juliol. En l'examen de reavaluació entrarà tota la matèria vista durant el quadrimestre (en l'examen parcial i en l'examen de la part final).

La qualificació després de la reavaluació serà la següent:

Nfinal reeval= 0,85 Nefr + 0,15 Npràct
Nfinal reeval: Nota final després de la reavaluació
Nefr: Nota examen final reavaluació
Npràct: Nota de pràctiques

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

La prova parcial (40%) tindrà una durada màxima igual a l'establerta per l'Escola.

La prova final constarà de dues parts:

• Una part (la part final) (45%) obligatòria per a tots els estudiants, que comprendrà la part del temari no inclòs en l'examen parcial.
• Una part (la recuperació del parcial) (40%), per als estudiants que volen millorar la nota del parcial d'octubre/abril. Sempre es tindrà en compte la nota obtinguda en la prova final (la recuperació del parcial), tant, si és inferior com a superior a la de la prova parcial.

Totes les proves comprendran una part teòrica i una pràctica (problemes, exercicis, comentari de text…).

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:
- Mankiw, N. Gregory. Principios de economía. 7ª ed. México: Cengage Learning, 2017. ISBN 9786075262154.
- Charles, Eduard ; Castro, Mauro ; Gómez, Jordi ; Raquel Perales ; Lucas Van Wunnik. Economia & empresa: programa, fitxes, exercicis i aplicacions. 2014. Barcelona: Imatge. Serveis Gràfics de Copisteria, 2014.
- Krugman, Paul R; Wells, Robin; Graddy, Kathryn Jo. Fundamentos de economía. 3a ed. Barcelona [etc.]: Reverté, cop. 2015. ISBN 9788429126464.

Complementària:
- Johnson, Gerry. Dirección estratégica [en línia]. 7a ed. Madrid: Prentice Hall, 2006 [Consulta: 08/09/2020]. Disponible a: http://www.ingebook.com/ib/NPcd/IB_BooksVis?cod_primaria=1000187&codigo_libro=5955. ISBN 9788420546186.

RECURSOS

Altres recursos:
- Les diapositives, presentacions, fotocòpies, etc. que utilitza el professor durant les classes estaran a disposició de l'estudiant a l'Atenea.
- Els enunciats dels treballs i els textos a comentar estaran a disposició de l'estudiant a l'Atenea.